

ענף החלב בעולם, הצריכה עולה, המחירים יורדים

ראובן זלץ

בעוד הביקוש למוצרי החלב נמצא בעליה מתמדת ברחבי העולם, המחירים העולמיים בשנת 2015 נמצאים בשפל • לירון תמיר, כלכלן מועצת החלב, ששב מכנס החלב העולמי בוילנה אומר לנו "התחזית לעשור הקרוב, עליית מחירים מתונה, אך צפויה תנודתיות רבה" •

בשנת 2014 נרשם גידול בייצור החלב על סוגיו השונים בסך 3.3 אחוז והוא עמד על 802 מיליון טון של חלב גולמי, מהם 663 חלב בקר ו-106 טון חלב בופאלו והשאר עיזים וכבשים וכמויות קטנות ממינים אקוטיים כגון יאקים, אתונות, נאקות. האומדן לשנת 2015 עומד על 818 מיליון טון והתחזית ל-2016 היא ייצור ל-831 מיליון טון. כלומר בין השנים 2014-2016 נרשם גידול של כ-30 מיליון טון, יותר מכל ייצור החלב בניו זילנד (יצואנית החלב הגדולה בעולם) התחזית לעשור הבא, ייצור החלב יעמוד על למעלה מאלף מיליון טון חלב (למעלה מטרייליון ליטר) כלומר העולם יצטרך לייצר עוד 200 מיליארד ליטרים בעשור הקרוב בכדי לספק את הדרישה. אין ספק אומר לירון "כי מדובר באתגר שכל יצרניות החלב יהיו שותפות להשגתו. גידול בסדר גודל כזה מחייב מעבר לשיטות גידול אינטנסיביות עם רמות תנובה גבוהות על כל המשתמע מכך, נושאים שבישראל אנחנו המובילים בהם".

הכיוון, אסיה

השוק האסייתי והרוסי נחשבים לגדולי ובעלי הפוטנציאל הרב ביותר לצמיחה ולהשפעה על מחירי החלב ומוצריו. ייצור חלב לפי אזורים, כ-30 אחוז מהחלב בעולם מיוצר באסיה בעיקר בסין ובהודו, 24 אחוז באיחוד האירופאי, 11 אחוז בצפון ומרכז אמריקה, 11 בדרום אמריקה ורק 5 אחוז באוסטרליה וניו זילנד. באיחוד האירופאי מייצרים למעלה מ-160 מיליארד ליטר כאשר גרמניה מובילה עם 32 מיליארד ליטר וצרפת עם 26 מיליארד ליטר. בארה"ב מיוצר 94 מיליארד ליטר ובניו זילנד 22 מיליארד ליטר. מתוך סך כמות חלב הבקר המיוצר בעולם העומדת על 663 מיליארד ליטר רק כ-420 מיליארד ליטר משווקים דרך מחלבות כל השאר בשיווק ישיר וצריכה עצמית. הצריכה הממוצעת לנפש

"...הטענות על שחיקה ברווחיות מוכרות ואפילו מוצדקות. נכון להיום התמורות לרפתנים כפי שהם מוגדרות בנוסחת מחיר המטרה קבועות בחוק ובתקנות. להערכתי ללא הסדרים אלו המחירים היו נמוכים יותר והשחיקה חריפה יותר..."

מערכות ניקוי בע"מ

מערכות ניקוי בע"מ

חברת י.י.הב הינה חברה העוסקת בייבוא ושיווק של מערכות ניקוי ובמתן שירות ותמיכה טכנית. החברה משווקת מכונות שטיפה בלחץ מים גבוה וקיטור, המונעות על ידי מנועי חשמל, דיזל ובנזין, וכן מכונות שטיפה רצפות מולכות ורכובות ומטאטאים מכאניים ומונעים.

במהלך השנים התמקצעה חברת י.י.הב במתן פתרונות מקיפים למשק הבקר לדוגמא: מערכות חיסוי ושטיפת רכבים בכניסה לחוות, קני הקצפה לניקוי וחיטוי מלונות יונקים, מכונות שטיפה בלחץ גבוה לשטיפה יסודית של מכוני חליבה, חצרות המתנה ועוד. מברר המכונות הגדול והניסיון הרב בעבודת שטח אשר מצויים בחברת י.י.הב מאפשרים התאמה מדויקת לצרכי הלקוח. התאמה זו מקנה פתרון ניקוי אולטימטיבי, אמין, נוח לתפעול ואחזקה, החוסך בעלויות ובכוח אדם.

חברת י.י.הב משווקת ומתקינה מורשית של מכלי מים לשעת חרום מבית "נטפים" ומספקת פתרון כולל משלב תכנון המערכת ועד התקנתה בשטח

מערכות ניקוי בע"מ

ת.ד. 126 כפר תבור א. תעשייה 15241
052-8804915 | 04-8718001 | 04-8718013 פקס.
www.y-yahav.co.il

בעולם עומדת על כ-111 ליטר לנפש, לשם השוואה בישראל הצריכה כ-180 ובאירופה כ-250 ליטר לנפש. שני מנועי הצמיחה הגלובאלית בענף הם הגידול באוכלוסיה והגידול בצריכה לנפש. לירון תמיר "שני מנועים אלה רלוונטיים בעיקר לכלכלות המתפתחות של אסיה. ניתן למצוא מטען חיובי בין שגשוג כלכלי לבין צריכת מזונות מן החי. ככול שהכלכלה מפותחת יותר, כך גדלה צריכת החלבון מן החי. היקף הסחר העולמי במוצרי חלב הוא של כ-70 מיליארד ליטר, כלומר כ-17 אחוז מהחלב המגיע למחלבות נסחר בין מדינות. רוב הסחר הוא במוצרים "יבשים" כמו אבקות חלב, חמאה וגבינות קשות, בקטגוריות אלו נטו הסחר גדול מאוד".

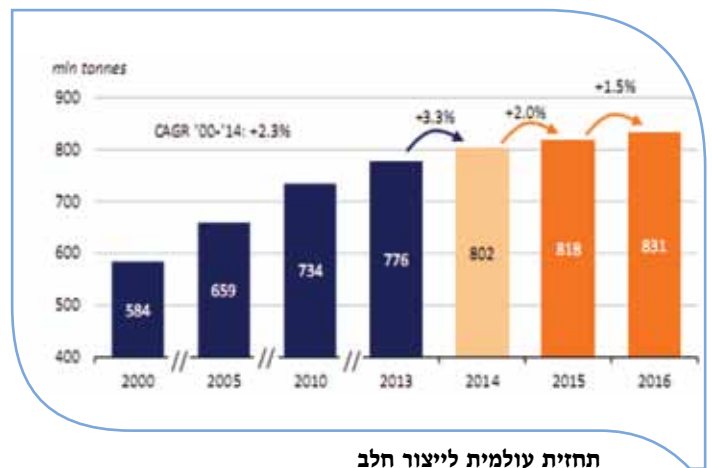
מחירים בשפל

יצואנית מוצרי החלב הגדולה ביותר היא ניו זילנד, בעלת נתח שוק של 28 אחוז ואילו אחריה אירופה עם 26 אחוז ואחריהם ארצות הברית עם 14 אחוז כאשר בארה"ב התקבלה החלטה אסטרטגית להפוך ליצואנית משמעותית יותר בענף. המחירים העולמיים של מוצרי חלב הגיעו בשנת 2015 לשפל שלא היה כמותו מאז 2002. הסיבות לנפילת המחירים, לדברי לירון, הן בעיקר הקטנת הביקושים מצד סין או רוסיה. מחירים אלו השליכו על המחירים אותם משלמות המחלבות ליצרני החלב שגם הם הגיעו לשפל ומדובר במחירים שבאזורים רבים לא מכסים את עלויות הייצור.

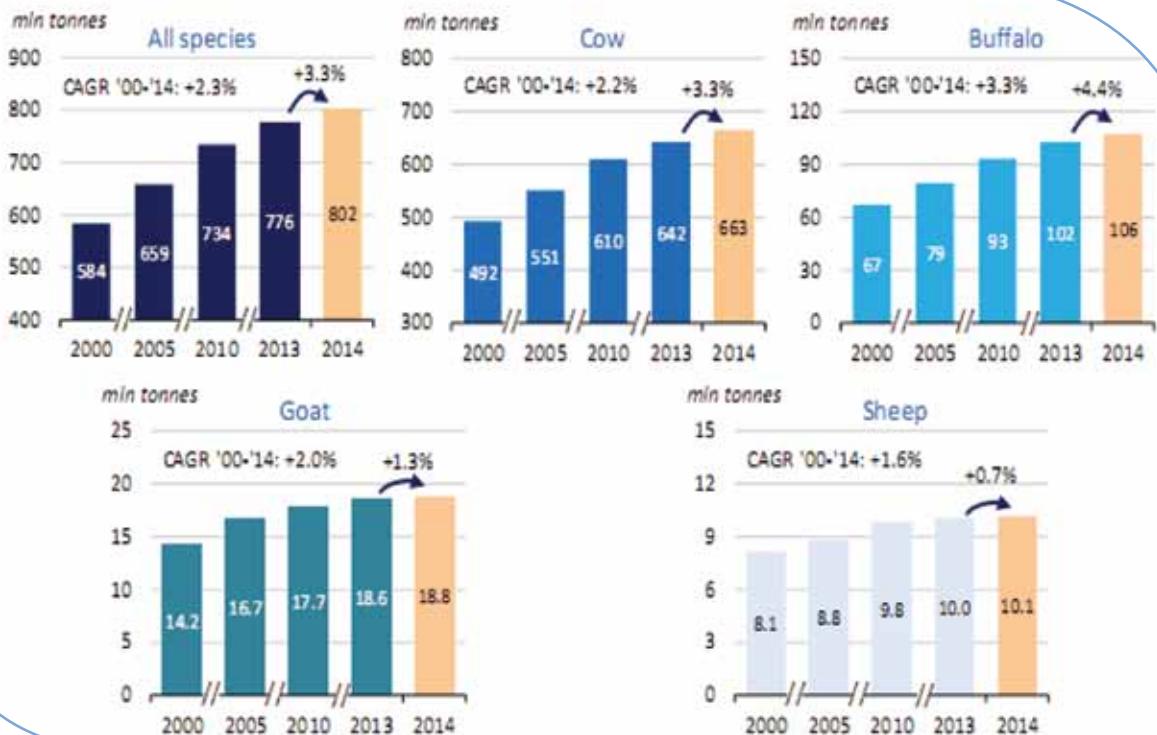
התחזית לעשור הקרוב, היא של עליה מתונה במחירים בעיקר בגלל עליה בביקושים אך התחזית הזו אינה יכולה לחזות את התנודתיות הרבה של מחירי החלב, יש מי שיכנה זאת סוג של רכבת הרים המקשה על תכנון הענף והתחזיות. כיום המחירים הנמוכים משפיעים על ענף החלב בישראל ומגדילים את כדאיות היבוא בעיקר של גבינות קשות ואבקות חלב ומצד שני מקטינים את התמורה של הייצוא ופדיון החלב העודף צפוי להיות נמוך.

המגמה, קונצרנים גדולים

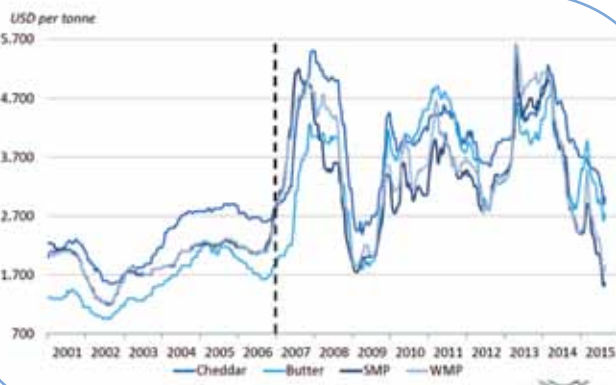
בתחום תעשיית החלב אנו מזהים יתרונות לגודל והיווצרות של קונצרנים גדולים, כך אומר לנו לירון תמיר ומוסיף "חברת החלב הגדולה בעולם היא 'לקטלים' חברה צרפתית שמחזור המכירות שלה בשנת 2014 עמד על 22 מיליארד דולר. החברה השנייה היא 'פונטרה' הניוזילנדית עם 18.7 מיליארד דולר". לירון מציין את העליה הקבועה בשליטת הקונצרנים הגדולים ואומר "אם בשנת 1996 סך המכירות של 20 החברות בעולם עמד על 77 מיליארד

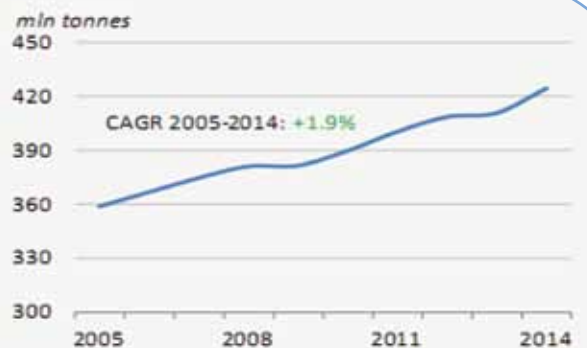
תחזית עולמית לייצור חלב

ייצור חלב לפי סוגים

מחירים

חלב בקר - המשוק למחלבות

כי במועצת החלב בוחנים כיצד לשפר את נושא זה, כמו גם נושאים אחרים באמצעות וועדת קראוס.

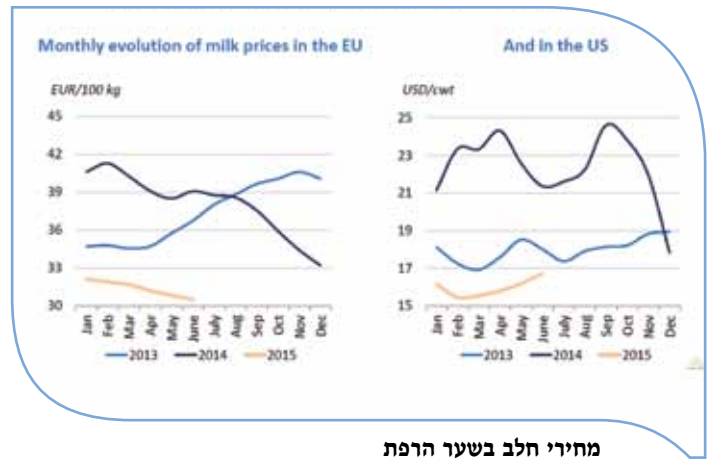
מה אתה למד מכל מהמספרים הללו על הענף הישראלי?

"מה שאנחנו לומדים מהנתונים והתחזיות הם כמה דברים, ענף החלב בעתיד יפעל בתנאי חוסר וודאות ותנודתיות גדולה במחירים. כל המדינות וכל הארגונים מנסים לפתח מודלים שיאפשרו לסקטור החקלאי להתמודד עם חוסר הוודאות. בישראל ההתמודדות היא באמצעות התכנון, בקרת היצע והבטחת תמורה הולמת למגדלים. ביטול התכנון יחשוף את המגדל הישראלי לתנודתיות מחירים דבר שיסכן את הענף כולו. התכנון בענף גם מגן על החוליה החקלאית

דולר הרי שבשנת 2014, כעשרים שנה מאוחר יותר, סך המכירות עומד על 208 מיליארד דולר דבר המראה על מעבר לחברות ענק בתחום. בנוסף לגידול מציין תמיר, החברות הופכות לגלובאליות, לשם דוגמא, בשנת 2005 חברת 'לאקטילס' מכרה כחמישה מיליארד דולר בצרפת ועוד כשלושה מיליארד דולר בעולם ואילו בשנת 2014 המכירות בצרפת דומות, כחמישה מיליארד ואילו בשאר העולם כ-16 מיליארד דולר, כלומר החברות הגדולות הופכות להיות רב לאומיות".

לירון "הענף בישראל יצטרך להמשיך ולהתייעל"

אם בוחנים את הנתונים והמספרים, ביחס לענף בישראל, הרי שאין בכלל ספק כי הרפת הישראלית תהיה חייבת להמשיך בהתייעלות ולדעתו של לירון תמיר, להמשיך בתכנון הענף. לירון מודע לשחיקת המחיר המגיע לרפתנים ואומר

שאכן מחיר המטרה מביא לידי ביטוי את כל עלויות ייצור החלב לרבות עלויות חדשות כגון טיפול בשפכים ובזבל ומצד שני להמשיך לתמוך בהתייעלות. מועצת החלב יחד עם ארגון מגדלי הבקר מפעילה מספר פרויקטים בניסיון לעזור לרפתנים להתייעל. יחד עם ההתייחסות לטווח הקרוב חייבים להביט קדימה ולהיערך לעשור הבא. לשם כך מרכזת מנכ"לית מועצת החלב, מיכל קראוס, וועדה שתפקידה לאמוד ולבחון את ההזדמנויות והאיומים בענף החלב לשנים הקרובות ולהמליץ על דרכי פעולה מתאימות. הוועדה תהיה כמובן קשובה לכל בעלי העניין ותשתף את כולם בתהליכי הלימוד והסקת המסקנות."

אל מול יצרניות החלב ההולכות וגדלות. יחד עם זאת ענף החלב בישראל יצטרך להמשיך ולהתייעל ולדעת לייצר חלב במחירים תחרותיים ככול הניתן."

מה הכלים שיוצאו לרפתן שכבר היום טוען לשחיקה ברווחיות?

"הטענות על שחיקה ברווחיות מוכרות ואפילו מוצדקות. נכון להיום התמורות לרפתנים כפי שהם מוגדרות בנוסחת מחיר המטרה קבועות בחוק ובתקנות. להערכתי ללא הסדרים אלו המחירים היו נמוכים יותר והשחיקה חריפה יותר. אנו צריכים לשמר את עקרונות התכנון, לרבות את מחיר המטרה, להקפיד

FIRST START 100
MADE WITH TRUE BOVINE COLOSTRUM
ברכה לחיים 100 بركة للحياة 100

ברכה לחיים 100
אבקת קולוסטרם אמיתי, סטרילית, מסיסה ונקיה ממחלות מדבקות

ניתן להשיג אצל הרמן שיווק, רונן שיווק, כרמיווט, אשל שירותים וטרינרים, רם ציוז לבעלי חיים ומפיצים נוספים